

Racismens historie 3

Tema: Racisme

Fag: historie og samfundsfag

Målgruppe: 8.klasse, 9.klasse og ungdomsuddannelserne

DR Kultur, 2013, 55 min. pr. afsnit.

Engelsk dokumentarserie fra 2007 i 3 dele. Dokumentarserien sætter fokus på forestillingen om, at mennesker kan opdeles i forskellige racer og at én race er andre racer overlegen. Den spanske erobring af Sydamerika, ødelæggelsen af de gamle civilisationer i *"Den nye Verden"* og den transatlantiske slavehandel fik stor betydning for forestillingen om de hvides overherredømme. Slaveriet og grundlæggelsen af de første europæiske kolonier i Amerika gjorde neger synonym med slave og førte til udryddelsen af de indfødte amerikanere. Det fik desuden stor betydning for udbredelsen af denne opfattelse, at oplysningstidens filosoffer selv tjente penge på slavehandlen.

Billedet er hentet fra tv-udsendelsen

Dokumentaren kan bruges som et undervisningsanslag til et tema om den tidlige racisme og den tidlige imperialisme efter europæernes (gen)opdagelse af Den nye Verden i slutningen af 1400-tallet. Den pædagogiske vejledning indeholder til hvert afsnit et elevark med nogle af de spørgsmål til overvejelse og besvarelse, som dokumentaren rejser. Den pædagogiske vejledning indeholder desuden lærerark med forslag til svar. Dokumentaren kan også benyttes i evalueringssøjmed, hvor elevspørgsmålene kan indgå i en summativ evaluering

Faglig relevans/kompetenceområder

Historiekanoner som *"Ophævelse af slavehandelen"* og *"FN's Verdenserklæring om menneskerettigheder"* sættes for alvor i spil i denne BBC produceret dokumentar om racismens historie. Også samfundsfagets kompetenceområder under overskrifterne *"adfærdsformer"*, *"sociale konflikter"*, *"sociale normer"* og *"samfundsmæssige forklaringer på udviklingen af sociale grupper og gruppeidentiteter"* kommer på banen.

Ideer til undervisningen

Som undervisningsanslag kan dokumentaren bruges og efterfølgende kan læreren gøre brug af de seks basisspørgsmål (se elevarket) for at komme dybere ind i filmens temaer og problemstillinger. Der er til sidst en facitliste, som læreren kan betjene sig af i sit arbejde.

Elevark

Spørgsmål til Racismens historie 3

<p>1. Hvad skete der efter, at slaveriet blev forbudt i Amerika i 1865?</p>
<p>2. Forklar de "opdelte, men lige ydelser"?</p>
<p>3. Hvordan så man på Afrika under imperialismen?</p>
<p>4. Beskriv situationen i Belgisk Congo</p>
<p>5. Beskriv racismens udvikling efter 2. verdenskrig og i sidste halvdel af 1900-tallet</p>
<p>6. Hvad er dokumentarfilmens pointe omkring racisme i dag?</p>

Lærerens facitliste:

Ad 1: Mange troede, at der ville komme nye frie og retfærdige tider til Amerika, men dette blev ikke tilfældet. afroamerikanerne fik ikke stemmeret, og de fleste af dem levede stadig i fattigdom. Racismen overlevede slaveriet.

Ad 2: afroamerikanerne fik lige adgang til offentlige ydelser og goder, som uddannelse og transport. Men tingene blev opdelt i *"White"* og *"Coloured"*. Dette gjorde USA til et raceopdelt land. Også kaldt *"Jim Crowe-love"*. Sorte skulle vige for hvide, måtte ikke kigge hvide i øjnene, osv.

Ad 3: De ledende politikere syntes, at de i Afrika havde fundet et ingenmandsland. Her kunne man oprette nye stater og civilisere de indfødte. Der blev ikke taget hensyn til afrikanernes rettigheder, og man plyndrede kontinentet.

Ad 4: Kong Leopold fra Belgien gjorde krav på det enorme område Congo. Her brugte han afrikanerne til at laste sine skibe, der sejlede skatter fra Afrika til Belgien. Han brugte meget tortur, og huggede f.eks. 1300 slavehænder af på én dag. Afrikanere fra Belgisk Congo blev bragt til Belgien, så de kunne blive fremstillet som dyr i Zoologisk Have.

Ad 5: De undertrykte sorte i USA, England og Sydafrika blev inspireret af hinanden, og i alle tre lande begyndte oprøret at ulme. Med Nelson Mandela i Sydafrika, med Borgerrettighedslovene, Martin Luther King og Malcolm X i USA, og med karnevallet i Notting Hill i England og kamp i gaderne mellem politiet og de sorte i England.

Ad 6: Skønt alle kolonier i dag er uafhængige, er den globale raceorden uændret. Fordelingen af magt og rigdom har ikke ændret sig væsentligt. Hvide på den nordlige halvkugle er rigere, og lever længere end de ikke-hvide i Asien og Afrika. Også mange afroamerikanere er låst fast i fattigdom.

Supplerende materialer

Besøg CFU/UCC konsulentens [fagside](#) fx under historiekanonpunkterne *"Columbus"*, *"Ophævelsens af slavehandlen"* eller *"FN's verdenserklæring om menneskerettigheder"* og find mange supplerende læremidler.

Følgende er forslag til supplerende materiale, der evt. kan lånes på dit lokale CFU:

["Udkig fra historiekanonnen – første halvdel af 1800-tallet"](#). Bogens sidste halvdel handler om bl.a. guld- og oliefeber i USA og Den amerikanske borgerkrig og raceadskillelse. Fra 6.klasse.